

Quicksan Wet natuurbescherming Overtuinen B/Verkadeterrein

Opdrachtgever:

Gemeente Zaanstad
De heer O. Kramer
Stadhuisplein 10
1506 MZ Zaanstad

Opdrachtnemer:

Eelerwoude
[Onze vestigingen](#)
088-1471100
info@eelerwoude.nl
www.eelerwoude.nl

Projectgegevens:

Projectnummer: 203381
Datum: 22-9-2022
Projectleider: Jessica Loeffen
Opgesteld: Marielle Oomen
Gecontroleerd: Jessica Loeffen
Status: Definitief
Versie: 2

© 2022 Eelerwoude

Dit rapport is enkelzijdig opgemaakt.

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	4
2	Huidige situatie en ontwikkeling.....	5
2.1	Huidige situatie.....	5
2.2	Voorgenomen ontwikkeling	5
3	Natuurwetgeving en -beleid	7
3.1	Inleiding	7
3.2	Bescherming van soorten	7
3.3	Bescherming van gebieden.....	7
3.4	Bescherming van houtopstanden	8
3.5	Natuurnetwerk Nederland	9
3.6	Overige beschermde gebieden	9
4	Methode	10
4.1	Inleiding	10
4.2	Bureauonderzoek	10
4.3	Terreinbezoek.....	10
5	Beschermde soorten.....	11
5.1	Inleiding	11
5.2	Planten.....	11
5.3	Zoogdieren.....	12
5.4	Vogels	16
5.5	Reptielen.....	18
5.6	Amfibieën	18
5.7	Vissen.....	19
5.8	Ongewervelden	19
6	Conclusie	20
6.1	Beschermde soorten.....	20
6.2	Bescherming gebieden	21
6.3	Bescherming houtopstanden	21
6.4	Natuurnetwerk Nederland	22
6.5	Weidevogelgebied	22
6.6	Geldigheid rapportage.....	22
	Bijlage 1 Wettelijk kader natuurwetgeving.....	24

1 Inleiding

De initiatiefnemer (gemeente Zaandam) is voornemens om bebouwing en het groen te verwijderen binnen het plangebied. Het betreft een braakliggende en opslag ruimte genaamd de Overtuinen-B, het zuidelijke deel ter hoogte van de Valkstraat tussen de Provincialeweg en de Vaart in, te Zaandam. In verband met de veroudering van de al eerder uitgevoerde Quicksan (2018 IDDS) is nu een actualisatie nodig van de voorgenomen ontwikkeling. Hierbij wordt opnieuw een toetsing van de plannen aan de natuurwetgeving en het natuurbeleid gemaakt. Met deze toetsing moet duidelijk worden hoe de ontwikkeling gerealiseerd kan worden binnen de kaders van de natuurbescherming.

Eerste stap in deze toetsing is het uitvoeren van een verkennend onderzoek. Op basis van een bureauonderzoek en een veldbezoek wordt aan de hand van aanwezige terreintypen en toevallige waarnemingen van soorten zo goed mogelijk ingeschat welke beschermde gebieden en plant- en diersoorten aanwezig (kunnen) zijn. Op basis daarvan worden uitspraken gedaan over de (mogelijke) effecten van de voorgenomen ontwikkeling en de eventueel noodzakelijke vervolgstappen. Voorliggende rapportage gaat hier verder op in.

Afbeelding 1. Ligging en begrenzing (rood kader) van het plangebied Overtuinen-B te Zaandam. Bron: Google Maps, 2022.

2 Huidige situatie en ontwikkeling

2.1 Huidige situatie

Het plangebied ligt ter hoogte van de Valkstraat en vanaf de Provincialeweg N203 tot aan de Vaart in Zaandam, in de gemeente Zaanstad, provincie Noord-Holland (afbeelding 1). Binnen het plangebied staat langs de Provincialeweg een woning genaamd de villa en aan de Valkstraat langs de Vaart is industrie bebouwing aanwezig. Verder bestaat het plangebied uit een braak liggend zanderig terrein dat als honden uitlaat gebied wordt gebruikt en het plangebied wordt gebruikt als opslag ruimte. Langs de vaart staat een bosschage, langs de Provincialeweg staat een rij bomen en langs het fietspad een haag als afscheiding. Op de bebouwing na is er geen verlichting binnen het plangebied al is sprake van uitstraling vanaf de Provincialeweg die voorzien is van straatlantaarns. Aan de noordkant grenst het aan een natter braakliggend terrein met een kleine poel dat verruigd is met riet en wilgen, Overtuinen A. Binnen het plangebied de Overtuinen -B zijn geen geïsoleerde poelen maar wel watergangen (Afbeelding 2). In de omgeving is de stad Zaandam met veel bebouwing, een treinspoor, wegen, watergangen en stadsgroen.

Afbeelding 2. Impressie van het plangebied Overtuinen-B/Verkadeterrein te Zaandam. Opname: 21 april 2022.

2.2 Voorgenomen ontwikkeling

De initiatiefnemer is voornemens om de villa te behouden, waarbij voorlopig nog geen isolatie werkzaamheden uitgevoerd worden. De bebouwing op industrie terrein van Verkade valt niet onder deze quickscan. Verder wordt al het groen verwijderd om 1 oktober 2022 voor te belasten en daarna nieuwbouw te realiseren, bestaande uit diverse woningen. Hiervoor zal een nieuwe watergang gegraven worden (afbeelding 3). Ook

komt er verlichting binnen het plangebied. De exacte planning is nog niet bekend en hangt ook af van de resultaten van de nader onderzoeken die nodig zijn.

Afbeelding 3. Impressie van het voorontwerp van het plangebied de Overtuinen- B ten zuiden en het aangrenzende gebied ten noorden de Overtuinen-A. Bron: gemeente Zaandam.

3 Natuurwetgeving en -beleid

3.1 Inleiding

De Wet natuurbescherming bestaat uit drie onderdelen: de bescherming van soorten, de bescherming van gebieden en de bescherming van houtopstanden. De kern van het natuurbeleid wordt gevormd door het Natuurnetwerk Nederland, dat een samenhangend netwerk vormt van natuurgebieden. De provincies zijn het bevoegd gezag. Alleen in een aantal situaties, zoals bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote nationale belangen zijn gemoeid, is het Rijk het bevoegd gezag. In dit hoofdstuk wordt kort ingegaan op de relevante wetgeving en het natuurbeleid voor het plangebied.

3.2 Bescherming van soorten

Het uitgangspunt bij het onderdeel soortenbescherming is dat geen schade mag worden toegebracht aan beschermde dieren of planten. De wet kent een drietal beschermingsregimes; beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn, beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn en beschermingsregime “andere soorten”. Elk beschermingsregime heeft zijn eigen verbodsbepalingen.

Voor ieder ruimtelijk plan of ruimtelijke ontwikkeling is het verplicht om te toetsen of deze kan leiden tot overtreding van de betreffende verbodsbepalingen. Wanneer sprake is of kan zijn van een overtreding, dan dient er onderzocht te worden of een vrijstelling geldt. Indien er geen vrijstelling geldt, kan het aanvragen van een ontheffing noodzakelijk zijn. Bijlage 1 gaat verder in op het wettelijk kader bij toetsing aan de Wet natuurbescherming, onderdeel soortenbescherming.

Gevolgen plangebied

De Wet natuurbescherming is een nationale wet. Indien negatieve effecten worden verwacht door activiteiten of ontwikkelingen is een toetsing aan de Wet natuurbescherming noodzakelijk. In hoofdstuk 5 wordt verder ingegaan op de aanwezigheid van beschermde soorten en welke effecten de voorgenomen ontwikkeling heeft op deze soorten.

3.3 Bescherming van gebieden

Met het onderdeel gebiedsbescherming worden binnen de Wet natuurbescherming de Natura 2000-gebieden beschermd. Natura 2000 is een samenhangend netwerk van natuurgebieden in Europa. Natura 2000 bestaat uit gebieden die zijn aangewezen in het kader van de Europese Vogelrichtlijn (79/409/EEG) en gebieden die zijn aangemeld op grond van de Europese Habitatrichtlijn (92/43/EEG). Voor alle gebieden gelden instandhoudingsdoelstellingen. De kern van de bescherming is dat deze instandhoudingsdoelstellingen niet in gevaar mogen worden gebracht.

Activiteiten mogen geen negatieve effecten hebben op de waarden waarvoor het gebied is aangewezen. Voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor de beschermde natuur geldt een vergunningplicht. Hierdoor is in Nederland een zorgvuldige afweging gegarandeerd bij projecten die gevolgen kunnen hebben voor natuurgebieden.

Gevolgen plangebied

Niet stikstof-gerelateerde effecten:

In de directe omgeving van het plangebied liggen diverse Natura 2000-gebieden. Op ongeveer 0,8 km afstand ligt het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied Polder Westzaan. De aard van de voorgenomen werkzaamheden

en ontwikkeling maken dat de effecten uitsluitend tot het plangebied of in de zeer directe zone eromheen beperkt blijven. Gezien de afstand tot de Natura 2000-gebieden, de invulling van de tussenliggende gebieden (de Provincialeweg en het treinspoor) en de voorgenomen werkzaamheden is er geen sprake van mogelijk negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied, zij het door een rechtstreekse invloed, cumulatieve invloed of externe werking. Een toetsing op grond van de Wet natuurbescherming van niet stikstof-gerelateerde effecten wordt daarom niet noodzakelijk geacht.

Stikstof-gerelateerde effecten

Momenteel zijn via een wetswijziging op 1 juli 2021 alle tijdelijke projecten vergunningsvrij. Doordat de uitvoering (aanlegfase) tijdelijk is, valt dit onder een 'tijdelijk project'. Derhalve is het op dit moment niet noodzakelijk om een stikstofberekening uit te voeren voor de uitvoering/aanlegfase. De regelgeving omtrent stikstofdepositie is echter al jaren volop onderhevig aan veranderingen, het is derhalve niet te voorspellen hoe dit zich in de toekomst zal ontwikkelen.

De gebruiksfase is geen tijdelijk project en daarmee niet vergunningsvrij. In de nieuwe situatie is sprake van veranderingen met betrekking tot de huidige mate van stikstofdepositie doordat woningen worden gebouwd. Om de mate/verandering in stikstofdepositie te kunnen kwantificeren en zichtbaar te maken, is een stikstofberekening van de gebruiksfase noodzakelijk.

3.4 Bescherming van houtopstanden

Het kappen of rooien van bomen is niet zomaar toegestaan in de Wet natuurbescherming. Dit geldt ook bij het rooien of het verrichten van handelingen die de dood of ernstige beschadiging van bomen tot gevolg hebben. Hieronder valt ook beschadiging door vee. Onder bos wordt verstaan:

- alleen bossen die buiten de 'bebouwde kom Boswet' liggen;
- alle beplantingen van bomen die groter zijn dan 10 are (1.000 m²);
- bomen in een rijbeplanting, als de rij uit meer dan 20 bomen bestaat.

De gemeente stelt de grenzen van de 'bebouwde kom Boswet' bij besluit vast. Deze grenzen kunnen afwijken van de 'bebouwde kom Verkeerswet'. Het besluit wordt door de provincie goedgekeurd. De grenzen zijn bij de gemeente na te vragen.

De bescherming van houtopstanden kent twee belangrijke instrumenten: meldingsplicht en herplantplicht. Een kapmelding is verplicht bij de kap van bomen buiten de bebouwde kom indien kap plaatsvindt in een houtopstand. Veelal geldt een 1 op 1 herplantplicht. Provincies bepalen welke gegevens bij een melding moeten worden aangeleverd. Voor het vellen van een houtopstand in verband met realisatie van een Natura 2000-doel is er geen herplantplicht.

De voorgenomen kap van een houtopstand hoeft niet gemeld te worden als het gaat om:

- houtopstanden binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom;
- houtopstanden op erven of in tuinen;
- fruitbomen en windschermen om boomgaarden;
- naaldbomen, kennelijk bedoeld om te dienen als kerstbomen, indien niet ouder dan twintig jaar;
- kweekgoed;
- uit populieren of wilgen bestaande:
 - wegbeplantingen;
 - beplantingen langs waterwegen, en
 - eenrijige beplantingen langs landbouwgronden.
- het dunnen van een houtopstand;
- uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa, indien zij:
 - ten minste eens per tien jaar worden geoogst;

- bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid, zijnde een aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan twee meter, en
- zijn aangelegd na 1 januari 2013.
- het vellen van houtopstanden ter uitvoering van een instandhoudingsmaatregel of een passende maatregel;
- het vellen van houtopstanden voor de aanleg en het onderhoud van brandgangen op natuurterreinen;
- het vellen van houtopstanden en herbeplanten op een wijze die is beschreven in een goedgekeurde gedragscode.

De provincie kan een kapverbod opleggen. Mag er wel worden gekapt, dan moeten meestal ook nieuwe bomen worden aangeplant. De provincie kan een ontheffing of vrijstelling verlenen. Dit hangt ervan af of hiervoor een provinciale verordening is opgesteld. Mogelijk is ook een omgevingsvergunning nodig. Het aanvragen van deze vergunning en het indienen van een kapmelding moet apart van elkaar uitgevoerd worden.

Gevolgen plangebied

Binnen worden bomen gekapt. Door de ligging in de bebouwde kom valt dit groen onder gemeentelijk beleid en is de bescherming van houtopstanden niet van toepassing.

Doordat deze Quicksan zich richt op een toetsing in het kader van de Wet natuurbescherming, wordt het gemeentelijk beleid met betrekking op de bomenkap niet nader uitgewerkt.

3.5 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het netwerk moet natuurgebieden beter met elkaar en met het omringende agrarisch gebied verbinden. Dit Natuurnetwerk is de kern van het Nederlandse natuurbeleid. De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing en de ontwikkeling van het Natuurnetwerk en hebben hiervoor soms een andere benaming. In of in de directe nabijheid van het NNN geldt het 'nee, tenzij'- principe. In principe zijn geen ontwikkelingen toegestaan als zij de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied aantasten.

Een toetsing aan het natuurbeleid is alleen noodzakelijk als de ontwikkeling in strijd is met het bestemmingsplan. Daarnaast moet het plangebied in het NNN of een andere door de provincie beschermde natuurzone liggen. De provincies Noord-Holland kent geen externe werking bij een NNN.

Gevolgen plangebied

Het plangebied ligt op ruim 800 meter afstand van begrensd NNN-gebied. Doordat Noord-Holland geen externe werking kent, is geen sprake van een nadere toetsing wat betreft het natuurbeleid.

3.6 Overige beschermde gebieden

Het plangebied ligt niet in beschermd weidevogelgebied zoals weidevogelgrasland in open landschap of weidevogelland met riet of opgaande begroeiing of andere provinciaal, beschermde gebieden.

4 Methode

4.1 Inleiding

De aanwezige natuurwaarden zijn in beeld gebracht op basis van bestaande inventarisatiegegevens en een verkennend veldbezoek.

4.2 Bureauonderzoek

Voor het bureauonderzoek is (indien beschikbaar) gebruikgemaakt van landelijke, provinciale en regionale verspreidingsinformatie:

- NDFF (Nationale Databank Flora en Fauna);
- de flora- en faunadatabase van Eelerwoude is eveneens geraadpleegd. Eelerwoude heeft meerder onderzoeken in de nabije omgeving uitgevoerd. De data van deze onderzoeken is opgeslagen in deze database;
- eerdere onderzoeken die zijn uitgevoerd zijn, ondanks dat deze zijn verlopen, gebruikt ter referentie.

4.3 Terreinbezoek

Op basis van een eenmalig veldbezoek is de geschiktheid van het onderzoeksgebied voor de verwachte soorten en/of soortgroepen beoordeeld. Het veldbezoek is overdag door Marielle Oomen uitgevoerd, ecologisch adviseur bij Eelerwoude (zie kader). Het veldbezoek is uitgevoerd op 21-4-2022 bij 14°C, licht bewolkt weer en windkracht 1 Bft. Het gaat hier om een deskundigenoordeel op basis van de fysieke gesteldheid van het terrein (biotopenonderzoek). Daarnaast zijn de aangetroffen belangwekkende soorten genoteerd.

Kader – Ecologisch deskundige

De veldmedewerkers van Eelerwoude beschikken over een uitgebreide ervaring met de betreffende soortgroepen en voldoen aan de criteria van 'ecologisch deskundige'. Met een ecologisch deskundige wordt bedoeld een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dienen te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO- dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- op MBO-niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdiervereniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk Gebied; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of -bescherming.

5 Beschermde soorten

5.1 Inleiding

Dit hoofdstuk beschrijft de tijdens het veldbezoek waargenomen soorten, al dan niet aangevuld met gegevens uit de literatuur en andere informatiebronnen. Vervolgens worden eventuele effecten beschreven als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling.

5.2 Planten

Voorkomen en functie

Binnen het plangebied zijn bij de bebouwingen geen beschermde muurplanten aangetroffen, ook niet in de verwilderde tuin. Deze hebben vooral aangeplante soorten. Verder bestaat het plangebied uit een braakliggend perceel met pionier soorten op droge zanderige grond. Voornamelijk staan er kruiden soorten zoals smalle weegbree, duizendblad, bijvoet, klavers, kleine leeuwentand, teunisbloemen, slangenkruid en diverse grassoorten. Langs de watergang staat ook riet, koninginnenkruid, harig wilgenroosje, brandnetel en bramenstruiken. De waargenomen soorten duiden op een droog zanderige matig tot voedselrijke bodem (afbeelding 4).

Afbeelding 4. Links de vegetatie op het hoge droge zanderige deel en rechts vegetatie langs de watergangen.

Er zijn tijdens het veldbezoek geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Op basis van een biotoopanalyse en gelet op de aanwezige terreintypen, het beheer en de functie van het plangebied kunnen beschermde planten worden uitgesloten.

Effecten en ontheffing

In het plangebied zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Deze worden op basis van het aanwezige biotoop uitgesloten, waardoor geen sprake is van negatieve effecten op beschermde planten. Daarnaast komt volgens de NDFF ook geen beschermde plantsoorten voor. Nader onderzoek of een ontheffing Wet natuurbescherming is niet aan de orde.

Conclusie: nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is in het kader van de Wet natuurbescherming voor beschermde planten niet noodzakelijk.

5.3 Zoogdieren

5.3.1 Vleermuizen

Voorkomen en functie

In het plangebied is tijdens het dagbezoek beoordeeld of de locatie geschikt is voor vleermuizen. Hierbij is onderscheid gemaakt in: verblijfplaats, vliegroute en foerageergebied. In het plangebied kunnen de volgende vleermuissoorten voorkomen: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger, watervleermuis en mogelijk ook meervleermuis.

Verblijfplaatsen

Vleermuizen maken gedurende het jaar gebruik van een netwerk van vaste rust- en verblijfplaatsen (zie kader - Vleermuisverblijfplaatsen). Deze verblijfplaatsen kunnen de volgende functies hebben:

- kraamverblijfplaats;
- zomerverblijfplaats;
- paar- en/of baltsverblijfplaats;
- winterverblijfplaats.

Kader - Vleermuisverblijfplaatsen

Onder de vleermuizen zijn gebouw bewonende en/of boom bewonende soorten aanwezig. Gewone dwergvleermuis en laatvlieger zijn hoofdzakelijk gebouw bewonend. Rosse vleermuis en watervleermuis zijn voornamelijk boom bewonende en ruige dwergvleermuis bewonen zowel bomen als gebouwen. Voorbeelden van verblijfplaatsen in gebouwen zijn ruimtes in spouwmuren en achter boeiboorden en gevelbetimmering. Holten en spleten in bomen en ruimtes achter loszittend schors zijn voorbeelden van verblijfplaatsen in bomen.

Vanuit de verschillende functies van de verblijfplaats worden weer andere eisen gesteld aan bijvoorbeeld het klimaat, de toegankelijkheid en de expositie van het verblijf ten opzichte van de zon. Als kraamverblijfplaats worden meestal gebouwen en/of bomen uitgekozen waarbinnen een constant klimaat heerst. Bij gebouwen zijn dit voornamelijk woningen met een spouwmuur of een geïsoleerd dak. Sommige vleermuizen hebben aan een opening van 1-2 cm voldoende om naar binnen te kruipen. Bij bomen gaat het meestal om dikke, oude bomen met een dikke restwand.

In het plangebied zijn gebouwen en bomen aanwezig die potentieel geschikt zijn als verblijfplaats voor vleermuizen. De villa aan de Provincialeweg biedt potentiële verblijfplaatsen bij raamkozijnen en dakranden waardoor verblijfplaatsen niet op voor hand uit te sluiten zijn. Daarnaast staan gebouwen met open stootvoegen, langs de vaart waar potentiële verblijfplaatsen van vleermuizen niet op voorhand uit te sluiten zijn (afbeelding 5). Deze bebouwing staat op het verkade terrein, waardoor deze buiten beschouwing wordt gelaten.

Afbeelding 5. Impressie gebouwen op Verkade terrein.

Langs de vaart is een bosschage met enkele bomen dik genoeg voor potentiële verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen. Hier is in 2021 nader onderzoek uitgevoerd en zijn geen verblijfplaatsen aangetroffen. Hierdoor is nader onderzoek naar boombewonende vleermuizen niet noodzakelijk.

Foerageergebieden en vliegroutes

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Ook de omgeving is eveneens geschikt als foerageergebied, onder meer door de aanwezigheid van het Volkspark ten zuiden gelegen en ander stadsgroen in de omgeving. Vleermuizen gebruiken lijnvormige elementen om zich langs te verplaatsen, zoals houtsingels, boomrijen en watergangen. Binnen het plangebied zijn de watergangen potentieel geschikt als vliegroute. Deze is deels al in 2021 (en 2018) onderzocht, toen zijn er geen vliegroutes aangetroffen.

Effecten en ontheffing

Alle vleermuissoorten zijn beschermd onder de Wet natuurbescherming met beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn. Het opzettelijk verstoren, vangen en doden van individuen van beschermde soorten, alsmede het beschadigen of vernielen van vaste verblijfplaatsen, inclusief de functionele leefomgeving, is verboden vanuit de Wet natuurbescherming. De functionaliteit van de verblijfplaatsen van vleermuizen dienen te allen tijde gegarandeerd te blijven (Kader - Foerageergebieden en vliegroutes).

Kader - Foerageergebieden en vliegroutes

Foerageergebieden en vliegroutes van vleermuizen zijn beschermd indien bij het verdwijnen ook een verblijfplaats ongeschikt wordt. Bijvoorbeeld door het onderbreken van een vliegroute wordt een foerageergebied onbereikbaar, waardoor de vleermuizen onvoldoende voedsel kunnen vinden. Bij het verdwijnen van foerageergebieden of vliegroutes wordt derhalve onderzocht of er voldoende bereikbare alternatieven zijn.

Vleermuizen maken gebruik van lijnvormige landschapselementen zoals bomenrijen en singels om zich langs te verplaatsen. Een aaneengesloten kronendak heeft hierbij de voorkeur. Van vleermuizen is bekend dat onderbrekingen in de lijnstructuur maximaal 100 tot 200 meter mogen bedragen (kleinere en langzaam vliegende soorten 50 meter). Wanneer de onderbrekingen groter zijn dan deze afstand kunnen sommige soorten deze afstand niet overbruggen en zullen ze uitwijken naar alternatieve vliegroutes en foerageergebieden.

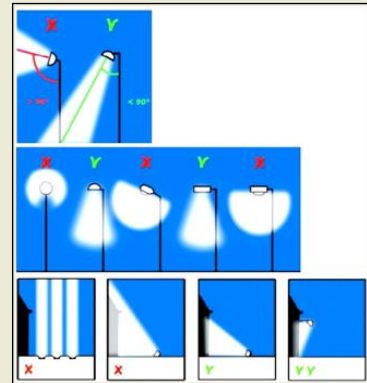
Kader – Verlichting

Een aantal nachtactieve dieren, zoals vleermuizen, uilen en marters, zijn gevoelig voor verlichting. Er zijn soorten die kunstlicht zoveel mogelijk vermijden, zoals de watervleermuis, en er zijn soorten die (in beperkte mate) rond lantaarnpalen jagen, zoals de rosse vleermuis. Bij het plaatsen van verlichting bij in- en/of uitvliegopeningen, vliegroutes en foerageergebieden kunnen barrières ontstaan waardoor de vleermuizen van de verblijfplaatsen, vliegroute en/of foerageergebied afzien.

Er dient te allen tijde rekening gehouden te worden met verlichting, door verlichting tot een minimum te beperken en directe belichting van de omgeving en onverlichte gebiedsdelen te voorkomen. Om lichthinder te voorkomen en het gebied aantrekkelijker te maken voor vleermuizen kunnen verschillende maatregelen getroffen worden:

- verlichting alleen plaatsen waar het echt nodig is;
- verlichting alleen aan op momenten wanneer het nodig is (dynamische verlichting);
- verlaag de hoogte van de lichtmasten zodat boomkronen onverlicht blijven;
- beperk verstrooiing het licht tot een minimum door gebruik van aangepaste armatuur;
- geen verlichting plaatsen bij in- en/of uitvliegopeningen en vliegroutes.

Hiernaast staan enkele voorbeelden om lichtverstrooiing te voorkomen.

Verblijfplaats gebouwen:

Binnen het plangebied zijn gebouwen die potentieel geschikt zijn als verblijfplaatsen voor vleermuizen. De voornemens om isolatie werkzaamheden te verrichten aan de villa woning langs de Provincialeweg en werkzaamheden bij gebouwen op het industrieterrein van Verkade. Deze werkzaamheden kunnen mogelijk een negatief effect hebben op verblijfplaatsen die niet op voorhand zijn uit te sluiten. Nader onderzoek is nodig vooraf gaand aan de toekomstige isolatie werkzaamheden om de aanwezigheid dan wel de afwezigheid aan te tonen. In 2018 zijn er geen verblijfplaatsen aangetroffen dit kan nu anders zijn, waardoor nieuw, actualiserend onderzoek nodig is.

Verblijfplaats bomen:

Binnen het plangebied staan enkele bomen met spechtgaten naast de villa en enkele bomen in de bosschage langs de Vaart die potentieel geschikt zijn. De bomen zijn in 2021 onderzocht, waardoor geen nader onderzoek nodig is voor boombewonende vleermuizen.

Geen essentieel foerageergebied

Het plangebied is potentieel geschikt en maakt geen onderdeel uit van essentieel foerageergebied door aanwezigheid van voldoende, geschikt alternatief foerageergebied in de directe omgeving, zoals het Volkspark. Wel moet rekening gehouden worden met het plaatsen van verlichting (zie Kader – Verlichting).

Vliegroutes

Binnen het plangebied kunnen de watergangen potentieel geschikt zijn als vliegroutes. Deze is in 2021 (en 2018) al onderzocht, waardoor geen nader onderzoek nodig is. Destijds zijn er geen vliegroute vastgesteld.

Conclusie: nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is in het kader van de Wet natuurbescherming voor vleermuis verblijfplaatsen is niet nodig. Mits er nog geen isolatie werkzaamheden worden uitgevoerd aan de bebouwing binnen het plangebied. Daarnaast moet er rekening worden gehouden met het plaatsen van verlichting.

5.3.2 Overige zoogdieren

Voorkomen en functie

Soorten waarvoor een provinciale vrijstelling geldt

Binnen het plangebied komen onder andere de volgende algemeen voorkomende zoogdieren voor binnen het plangebied of zijn te verwachten: kat, hond, haas, konijn, rat en diverse algemene muizen. Deze soorten kunnen het plangebied gebruiken als (onderdeel van hun) leef- en foerageergebied.

Soorten waarvoor geen provinciale vrijstelling geldt

Beschermde soorten waarvoor geen vrijstelling geldt, zoals boommarter, steenmarter en kleine marterachtige kunnen potentieel in het plangebied voorkomen. Er zijn in 2018 en in 2021 camera's geplaatst, waarbij geen marterachtigen zijn aangetroffen. Wel zijn meerdere katten waargenomen. Ook wordt het gebruikt als honden uitlaat plek waardoor het plangebied minder geschikt is voor marterachtigen. Daarnaast is het plangebied grotendeels een openvlakte en is ten noorden (Overtuinen-A) geschikter biotoop aanwezig, omdat er meer dekking aanwezig is. Bij de villa zijn geen sporen/ latrines van steenmarter aangetroffen en er was ook geen ingang tot het gebouw.

Waterspitsmuis en noordse woelmuis vereisen specifiek habitat. Voor beide muizensoorten zijn de oevers maar matig geschikt, er zijn geen verspreidingsgegevens bekend binnen het plangebied en de soort is ten noorden van het plangebied bij de Overtuinen- A eerder onderzoek middels e-DNA in 2018 en toen uitgesloten. In 2021 is onderzoek gedaan in de oevers van de Overtuinen-B waar ook geen beschermde soorten zijn aangetroffen. Door de jaren heen is door verlanding en het huidige gebruik van het plangebied ook geen geschikt habitatype voor beschermde muizen aanwezig.

Voor andere beschermde soorten zoals das valt het plangebied buiten het bekende verspreidingsgebied. Dit geldt ook voor de eekhoorn al komt de soort in de ruime omgeving wel voor is er desondanks geen nesten van eekhoorn waargenomen.

Effecten en ontheffing

Soorten waarvoor een provinciale vrijstelling geldt

De ingreep zal naar verwachting leiden tot een verlies van leefgebied van de genoemde (algemeen) voorkomende zoogdieren haas en diverse algemene muissoorten met het beschermingsregime "andere soorten". Voor deze beschermde soorten is bij een ruimtelijke inrichting door de provincie Noord-Holland een vrijstelling van de ontheffingsplicht opgesteld.

Soorten waarvoor geen provinciale vrijstelling geldt

Voor bovenstaande soorten, de soorten met een bescherming als, bunzing, steenmarter en boommarter geldt dat negatieve effecten zijn uit te sluiten. Verblijfplaatsen zijn in 2021 (en in 2018) uitgesloten, daarnaast is het door de vele katten en het gebruik als een hondenuitlaat plek minder geschikt als leefgebied. Van de steenmarter zijn er bij de villa geen sporen of ingang mogelijkheden aangetroffen. Een negatief effect op beschermde grondgebonden zoogdieren is daarom uitgesloten.

Voor waterspitsmuis en noordse woelmuis geldt dat het geen geschikt habitatype meer is door de verlanding en het huidige gebruik van het plangebied. Hierdoor zijn beschermde muizen uit te sluiten en is nader onderzoek niet aan de orde. Ook andere beschermde grondgebonden zoogdieren kunnen worden uitgesloten.

Conclusie: nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is in het kader van de Wet natuurbescherming voor grondgebonden zoogdieren is niet nodig.

5.4 Vogels

Voorkomen en functie

Alle vogels zijn als soort beschermd in de Wet natuurbescherming. Onderscheid wordt gemaakt tussen vogels met jaarrond beschermde nesten, vogels met jaarrond beschermde functionele leefomgeving en overige (broed)vogels.

Onder de vogels met jaarrond beschermde nesten vallen onder andere soorten die hun nesten ook buiten het broedseizoen gebruiken, soorten die elk jaar op dezelfde plaats broeden en daarin zeer honkvast zijn en soorten die steeds van hetzelfde nest gebruik maken en niet of nauwelijks zelf een nest kunnen bouwen. Onder de vogels met jaarrond beschermde leefomgeving vallen soorten die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats die zij het jaar daarvoor hebben gebruikt of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

Jaarrond beschermde nesten

Verblijfplaatsen van vogelsoorten, of aanwijzingen (braakballen of uitwerpselen) hiertoe, die jaarrond van vaste rust- en verblijfplaatsen gebruikmaken zijn niet aangetroffen binnen het plangebied en worden op basis van de aanwezige terreintypen ook niet verwacht. Mogelijk dat enkele soorten jaarrond beschermde nesten wel het plangebied gebruiken als onderdeel van hun leefgebied, zoals buizerd en kerkuil.

De huismus en gierzwaluw maken voor hun nest gebruik van bebouwing, met name woningen, waar zij onder dakpannen, gevel- en nokpannen kruipen om te nestelen. Binnen het plangebied zijn gebouwen aanwezig waarbij alleen de villa dakpannen heeft. De overige bebouwing is voorzien van een plat dak. Tijdens de veldbezoeken in april waren er geen huismussen binnen het plangebied aanwezig, daarnaast is met cement de kieren dichtgemaakt en lijkt er een vogelschroot aanwezig. Hierdoor zijn verblijfplaatsen uit te sluiten zijn. Wel zijn er potentiële verblijfplaatsen van gierzwaluw aanwezig die niet op voorhand uitgesloten kunnen worden.

Jaarrond beschermde functionele leefomgeving

In deze situatie zijn enkele vogelsoorten aangetroffen dan wel te verwachten waarvan de functionele leefomgeving jaarrond beschermd is. Het gaat om soorten als koolmees, pimpelmees, glanskop, ect.

Overige (broed)vogels

De aangetroffen vogels binnen en direct rondom het plangebied vallen onder de algemene broedvogels van bossen, struwelen en parken. Onder andere de volgende vogelsoorten kunnen gebruikmaken van het plangebied; houtduif, merel, roodborst, wilde eend, meerkoet, halsbandparkiet en winterkoning. Binnen het plangebied zijn verschillende kleine nesten aangetroffen in de privé tuin van de villa. Dit betreffen vogels van algemeen voorkomende broedvogels.

Effecten en ontheffing

Vogels met jaarrond beschermde nesten

Van een aantal vogelsoorten zijn de nesten het hele jaar door beschermd. Ook de functionele leefomgeving is daarbij beschermd. Bij de aantasting van de nestlocatie en/of de functionele leefomgeving is een ontheffing Wet natuurbescherming noodzakelijk.

Gierzwaluw vallen onder deze bescherming. Deze is bij de villa aan de Provincialeweg niet op voorhand uit te sluiten. Hierdoor is nader onderzoek nodig om de aanwezigheid dan wel de afwezigheid aan te tonen. Andere jaarrond beschermde vogelnesten zijn uit te sluiten.

Vogels met jaarrond beschermde functionele leefomgeving

Gelet op de aantal nesten die alleen in het struweel en bomen rondom het plangebied aanwezig zijn gaat het hier om beperkt geschikt leefgebied en om een beperkt aantal voor deze algemeen voorkomende

vogelsoorten. In de omgeving zijn voldoende alternatieve nestmogelijkheden en leefgebied aanwezig. Genoemde soorten zijn bovendien goed in staat alternatieve nestplaatsen te vinden. Compenserende maatregelen of het aanvragen van een ontheffing is om deze redenen dan ook niet aan de orde.

Overige (broed)vogels

Alle vogelsoorten in Nederland zijn beschermd onder de Wet natuurbescherming. Voor alle beschermde inheemse (ook algemeen voorkomende) vogelsoorten geldt een verbod op handelingen die opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren vernielen of beschadigen, alsook op het wegnemen van nesten van vogels. Daarnaast is het verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de verstoring niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort. Door versturende werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren kan in veel situaties worden voorkomen dat gehandeld wordt in strijd met deze verbodsbepaling. De periode van 1 maart tot 15 juli wordt over het algemeen beschouwd als broedseizoen¹. Werkzaamheden binnen het broedseizoen zijn mogelijk indien is vastgesteld dat er met deze werkzaamheden geen nesten van broedvogels worden verstoord. Voor de Wet natuurbescherming zijn echter alle bewoonde vogelnesten beschermd, ongeacht het tijdstip van het jaar en ongeacht de zeldzaamheid van de soort.

Conclusie: nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is in het kader van de Wet natuurbescherming voor de gierwaluw nodig. Mits er geen werkzaamheden aan de villa plaats vinden . Daarnaast dient bij de werkzaamheden rekening gehouden te worden met (in gebruik zijnde) nesten van vogels.

¹ In het kader van de Wet natuurbescherming wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval verstoord wordt, ongeacht de datum. Globaal gaat het echter om de periode van 1 maart tot 15 juli.

5.5 Reptielen

Voorkomen en functie

Beschermde reptielen, zoals ringslang, gladde slang, levendbarende hagedis en hazelworm, zijn gebonden aan specifieke terreinen. In het plangebied ontbreekt dergelijk geschikt biotoop zoals heideterreinen, goed ontwikkelde waterlopen en venranden. Volgens verspreidingsgegevens komt alleen de ringslang in de ruimere omgeving voor. Binnen het plangebied zijn geen broeihopen langs de watergang aangetroffen waardoor geschikte voortplantings- en overwinteringsplekken ontbreken.

Effecten en ontheffing

Op basis van het aanwezige biotoop kunnen beschermde reptielen worden uitgesloten. Negatieve effecten op reptielen zijn dan ook niet aanwezig. Nader onderzoek of een ontheffing Wet natuurbescherming is voor reptielen niet aan de orde.

Conclusie: nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is in het kader van de Wet natuurbescherming voor reptielen niet noodzakelijk.

5.6 Amfibieën

Voorkomen en functie

Soorten waarvoor een provinciale vrijstelling geldt

Een aantal soorten zoals bruine kikker, bastaardkikker, gewone pad en kleine watersalamander kunnen het plangebied gebruiken als voortplanting- en landbiotoop. In het plangebied is een watergang maar zijn geen geïsoleerde waterelementen (poelen/plassen) aanwezig.

Soorten waarvoor geen provinciale vrijstelling geldt

Beschermde soorten amfibieën waarvoor geen vrijstelling geldt, zoals kamsalamander, worden niet verwacht in het plangebied vanwege de aanwezige, ongeschikte habitat voor deze soorten. Zo ontbreken geïsoleerde waterelementen (poelen/plassen) in het plangebied. Hierdoor is er ook geen voortplantingsplek voor de rugstreeppad. Dit is een mobiele soort dat aangetrokken wordt door braakliggende terrein met goed vergraafbare zandgrond. Dit kan gebruikt worden door de rugstreeppad om in te overwinteren. Doorgaans worden plekken rondom voortplantingswateren gebruikt als overwinteringsplek.

Effecten en ontheffing

Soorten waarvoor een provinciale vrijstelling geldt

De werkzaamheden in of aan de watergang zal naar verwachting leiden tot een beperkt verlies van leefgebied van de genoemde (algemeen) voorkomende amfibieën met het beschermingsregime “andere soorten”. Voor deze beschermde soorten is bij een ruimtelijke inrichting door de provincie Noord-Holland een vrijstelling van de ontheffingsplicht opgesteld.

In het kader van de zorgplicht moet wel rekening worden gehouden met algemeen voorkomende amfibieën die in de watergang en op de groenstroken kunnen voorkomen, door onderstaande maatregelen te nemen. Aanbevolen wordt deze maatregelen te verwerken in een ecologisch werkprotocol.

Maatregelen

Om verstoring op algemeen voorkomende amfibieën te voorkomen, wordt aanbevolen werkzaamheden aan de watergang uit te voeren in voor amfibieën de meest gunstige periode: bij voorkeur in de periode van augustus tot 1 november, waarbij september en oktober de voorkeur hebben. Dit is buiten het voortplantingsseizoen en de winterrust van amfibieën. Bij de uitvoering moet één kant op worden gewerkt zodat amfibieën de gelegenheid hebben te vluchten.

Soorten waarvoor geen provinciale vrijstelling geldt

Het plangebied biedt potentieel geschikt leefgebied voor rugstreeppad, met name als overwinteringsplaats. Doorgaans worden plekken rondom voortplantingswateren gebruikt als overwinteringsplek. Indien in het plangebied of daaromheen sprake is van een voortplantingsplaats, kan worden aangenomen dat het plangebied wordt gebruikt als overwinteringslocatie. Is in het plangebied of daaromheen geen sprake van een voortplantingsfunctie, kan gebruik van het plangebied als overwinteringslocatie worden uitgesloten. Nader onderzoek naar aanwezigheid van voortplantingsplekken is nodig om na te gaan of sprake is/kan zijn van overwintering.

Daarnaast wordt aanbevolen maatregelen te nemen na het toepassen van voorbelasting om te (her)bevolken van de soort nadat zand suppletie (voorbelasting) heeft plaatsgevonden te voorkomen.

Conclusie: nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is in het kader van de Wet natuurbescherming voor de rugstreeppad nodig. Daarnaast moet in het kader van de zorgplicht met werkzaamheden in of aan de watergang rekening gehouden worden met algemene soorten.

5.7 Vissen

Voorkomen en functie

Binnen het plangebied is een watergang aanwezig met algemene vissoorten. Beschermde vissen zoals de grote modderkruiper zijn uit te sluiten door het ontbreken van geschikt habitat zoals goed ontwikkelde watergangen met veel waterplanten.

Effecten en ontheffing

Beschermde vissen zijn niet in het plangebied aanwezig waardoor negatieve effecten op beschermde vissen worden uitgesloten. Nader onderzoek of een ontheffing Wet natuurbescherming voor vissen is niet aan de orde. Bij het dempen van watergangen moet er gelet worden op de zorgplicht voor alle vissen. Deze maatregelen kunnen in een ecologisch werkprotocol worden vastgelegd.

Conclusie: nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is in het kader van de Wet natuurbescherming voor beschermde vissen niet noodzakelijk.

5.8 Ongewervelden

Voorkomen en functie

Van de groep ongewervelden (dagvlinders, libellen, kevers, kreeftachtigen en weekdieren) worden beschermde soorten als gevlekte witsnuitlibel niet verwacht. Dit door het ontbreken van geschikt leefgebied dat onder andere bestaat uit heideterreinen, venranden en goed ontwikkelde waterlopen. In de watergangen is riet aanwezig met een matig habitat voor platte schijfhoren. Verder zijn er geen verspreidingsgegevens bekend van beschermde ongewervelden in en rondom het plangebied.

Effecten en ontheffing

Binnen het plangebied is de platte schijfhoren niet op voorhand uit te sluiten. Indien watergangen (of delen daarvan) worden gedempt, moet na worden gegaan of sprake is van een negatief effect. Nader onderzoek kan dan voor de platte schijfhoren nodig zijn.

Conclusie: nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is in het kader van de Wet natuurbescherming voor beschermde ongewervelden kan voor platte schijfhoren noodzakelijk, afhankelijk van de mate en plaats van dempen.

6 Conclusie

6.1 Beschermde soorten

6.1.1 Soorten waarvoor een provinciale vrijstelling geldt

De ontwikkeling zal naar verwachting leiden tot een beperkt verlies van leefgebied van een aantal beschermde soorten waarvoor een provinciale vrijstelling geldt. Het betreft soorten als haas, konijn, rat en diverse algemene muizensoorten. De ingreep heeft geen invloed op de gunstige staat van instandhouding van deze soorten omdat er sprake is van een tijdelijke en plaatselijke verstoring, voldoende leefgebied aanwezig blijft en het relatief algemene soorten betreft.

6.1.2 Soorten waarvoor geen provinciale vrijstelling geldt

Met de volgende soorten en/of soortgroepen dient rekening te worden gehouden.

Vleermuizen

Binnen het plangebied staat bebouwing met potentiële verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen (gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en mogelijk ook meervleermuis) niet zijn uit te sluiten. Voor het bouwrijp maken rond om de bebouwing is geen nader onderzoek nodig. Alleen vooraf gaand aan de isolatie werkzaamheden is nader onderzoek naar vleermuis verblijfplaatsen noodzakelijk om deze wel of niet uit te kunnen sluiten. Mogelijk is dan ook het aanvragen van een ontheffing noodzakelijk.

Het nader onderzoek naar vleermuizen moet volgens protocol en zit gebonden aan een periode waarin deze uitgevoerd kan worden.

Daarnaast moet er rekening gehouden worden met het plaatsten van verlichting.

Vogels

Nader onderzoek naar gierzwaluw is nodig bij de villa. Mits werkzaamheden zoals isolatie niet plaats vinden.

Amfibieën

Het plangebied biedt potentieel geschikt leefgebied voor rugstreeppad, met name als overwinteringsplaats. Doorgaans worden plekken rondom voortplantingswateren gebruikt als overwinteringsplek. Indien in het plangebied of daaromheen sprake is van een voortplantingsplaats, kan worden aangenomen dat het plangebied wordt gebruikt als overwinteringslocatie. Is in het plangebied of daaromheen geen sprake van een voortplantingsfunctie, kan gebruik van het plangebied als overwinteringslocatie worden uitgesloten. Nader onderzoek naar aanwezigheid van voortplantingsplekken is nodig om na te gaan of sprake is/kan zijn van overwintering.

Daarnaast wordt aanbevolen maatregelen te nemen na het toepassen van voorbelasting om te (her)bevolken van de soort nadat zand suppletie (voorbelasting) heeft plaatsgevonden te voorkomen.

Broedvogels

Voor alle beschermde inheemse (ook algemeen voorkomende) vogelsoorten geldt een verbod op handelingen die opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren vernielen of beschadigen, als ook op het wegnemen van nesten van vogels. Daarnaast is het verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed

is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort. In veel situaties kan dit voorkomen worden door versturende werkzaamheden buiten het broedseizoen² uit te voeren.

6.1.3 Algemene zorgplicht

Zorgplicht

In de Wet natuurbescherming is in artikel 1.11 een omschrijving opgenomen over de algemene zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat iedereen ‘voldoende zorg’ in acht neemt voor alle in het wild levende dieren en planten, dus ook niet-beschermde soorten, en hun directe leefomgeving. Dit is een algemene verantwoordelijkheid die voor iedereen geldt. Het betekent bijvoorbeeld dat er niet onnodig dieren en planten worden gedood, wanneer er redelijkerwijs een andere oplossing voor is, bijvoorbeeld door de dieren te verplaatsen naar een ander gebied.

Amfibieën

In het kader van de zorgplicht wordt geadviseerd om de werkzaamheden aan de oever en watergang uit te voeren wanneer de larven zijn volgroeid, vanaf augustus, en voordat volwassen exemplaren zich ingraven voor de winterslaap, voor november. Geadviseerd wordt deze maatregelen in een ecologisch werkprotocol te verwerken samen met de maatregelen voor de rugstreeppad.

6.2 Bescherming gebieden

Niet stikstof-gerelateerde effecten:

In de directe omgeving van het plangebied liggen diverse Natura 2000-gebieden. Op ongeveer 0,8 km afstand ligt het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied Polder Westzaan. De aard van de voorgenomen werkzaamheden en ontwikkeling maken dat de effecten uitsluitend tot het plangebied of in de zeer directe zone eromheen beperkt blijven. Gezien de afstand tot de Natura 2000-gebieden, de invulling van de tussenliggende gebieden (de Provincialeweg en het treinspoor) en de voorgenomen werkzaamheden is er geen sprake van mogelijk negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied, zij het door een rechtstreekse invloed, cumulatieve invloed of externe werking. Een toetsing op grond van de Wet natuurbescherming van niet stikstof-gerelateerde effecten wordt daarom niet noodzakelijk geacht.

Stikstof-gerelateerde effecten

Momenteel zijn via een wetswijziging op 1 juli 2021 alle tijdelijke projecten vergunningsvrij. Doordat de uitvoering (aanlegfase) tijdelijk is, valt dit onder een ‘tijdelijk project’. Derhalve is het op dit moment niet noodzakelijk om een stikstofberekening uit te voeren voor de uitvoering/aanlegfase. De regelgeving omtrent stikstofdepositie is echter al jaren volop onderhevig aan veranderingen, het is derhalve niet te voorspellen hoe dit zich in de toekomst zal ontwikkelen.

De gebruiksfase is geen tijdelijk project en daarmee niet vergunningsvrij. In de nieuwe situatie is sprake van veranderingen met betrekking tot de huidige mate van stikstofdepositie doordat woningen worden gebouwd. Om de mate/verandering in stikstofdepositie te kunnen kwantificeren en zichtbaar te maken, is een stikstofberekening van de gebruiksfase noodzakelijk.

6.3 Bescherming houtopstanden

Binnen worden bomen gekapt. Door de ligging in de bebouwde kom valt dit groen onder gemeentelijk beleid en is de bescherming van houtopstanden niet van toepassing.

² In het kader van de Wet natuurbescherming wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval verstoord wordt, ongeacht de datum. Globaal gaat het echter om de periode van 1 maart tot 15 juli.

Doordat deze Quicksan zich richt op een toetsing in het kader van de Wet natuurbescherming, wordt het gemeentelijk beleid met betrekking op de bomenkap niet nader uitgewerkt.

6.4 Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied ligt op ruim 800 meter afstand van begrensd NNN-gebied. Doordat Noord-Holland geen externe werking kent, is geen sprake van een nadere toetsing wat betreft het natuurbeleid.

6.5 Weidevogelgebied

Het plangebied ligt niet in aangewezen weidevogelgebied of andere provinciaal beschermde gebieden.

6.6 Geldigheid rapportage

Dit rapport gaat in op de effecten van de ontwikkeling zoals beschreven in hoofdstuk 2.2. Wijzigingen of aanpassingen in de ontwikkeling kunnen tot andere conclusies ten aanzien van de effecten op beschermde soorten leiden.

Literatuurlijst

- Ministerie van Economische Zaken (2016). Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen. Ministerie van Economische Zaken, versie 1.3.
- NDFF (2021). Nederlandse Databank Flora en Fauna. <https://www.ndff.nl/>
- Nader ecologisch onderzoek Verkadebuurt , IDDS, 30 oktober 2018 kenmerk : 1806L571/DBI/rap1
- Kaarten Noord-Holland: <https://geoapps.noord-holland.nl/GeoWebP/index.html?viewer=nbp>

Soortinformatie:

- www.zoogdiervereniging.nl
- www.ravon.nl
- www.sovon.nl
- www.verspreidingsatlas.nl

Bijlage 1 Wettelijk kader natuurwetgeving

Bescherming van soorten

Zorgplicht

De Wet natuurbescherming erkent de intrinsieke waarde van in het wild levende planten- en diersoorten, of de soort nu beschermd is of niet (= zorgplicht). Deze zorgplicht houdt in dat eenieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wilde levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar gesteld, maar kan door toepassing van bestuursdwang wel worden gehandhaafd.

Beschermingsregimes

Op het onderdeel soortbescherming deelt de Wet natuurbescherming soorten in drie beschermingsregimes in:

1. Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn

Alle vogels cf. artikel Vogelrichtlijn

2. Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn

Soorten uit Bijlage IV Habitatrichtlijn, Bijlage I en II van het Verdrag van Bern en Bijlage II van het Verdrag van Bonn. In de bijlagen van de Verdragen van Bern en Bonn worden ook vogels genoemd³.

3. Beschermingsregime “andere soorten”

Soorten die uit nationaal oogpunt bescherming behoeven.

Elk van deze beschermingsregimes heeft zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffing van de verboden.

Verbodsbepalingen

De Wet natuurbescherming gaat uit van het ‘nee, tenzij-principe’. In de wet worden ten aanzien van de beschermde soorten een aantal verbodsbepalingen genoemd (figuur 1). De verbodsbepalingen zijn gekoppeld aan het beschermingsregime van de soort (resp. Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn of de groep ‘Overige soorten’). Dat betekent dat deze verbodsbepalingen niet overtreden mogen worden, tenzij voor de soort(en):

- een vrijstelling geldt;
- er gewerkt wordt met een goedgekeurde Gedragscode (feitelijk een collectieve ontheffing);
- een ontheffing is verkregen.

³ De brochure ‘Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen’, versie 1.3. Ministerie van EZ, december 2016 impliceert dat de bescherming uit de Vogelrichtlijn prevaleert boven de bescherming van vogels uit de verdragen van Bonn en Bern

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wn	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wn	Beschermingsregime andere soorten § 3.3 Wn
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen

Figuur 1. Overzicht verbodsbepalingen Wet Natuurbescherming (bron: brochure 'Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen', versie 1.3. Ministerie van EZ, december 2016).

Om af te mogen wijken van de verbodsbepalingen (en deze toch te mogen overtreden) via een ontheffing of een vrijstelling moet aan drie criteria worden voldaan:

1. er is geen andere bevredigende oplossing voor de handeling (=alternatievenafweging);
2. de afwijking is gebaseerd op een in de wet genoemd belang (b.v. openbare veiligheid of volksgezondheid);
3. de ingreep of handeling mag geen afbreuk doen aan en/of verslechtering betekenen voor de staat van instandhouding van de soort.

Als aan (alle) drie deze vereisten voldaan is, kan een ontheffing worden verleend. Voor een aantal handelingen zijn bovendien vrijstellingen mogelijk in de vorm van een provinciale verordening of een (goedgekeurde) gedragscode.

Voorgaand figuur geeft een overzicht van de verbodsbepalingen per beschermingsregime. De verbodsbepalingen voor de groep van overige, 'nationale' soorten zijn geïnspireerd op de Habitatrichtlijn en op een aantal punten versoepeld. Zo is het opzettelijk verstoren van beschermde soorten (en hun verblijfplaatsen) uit deze groep van overige soorten niet langer verboden. Wel is het nog steeds verboden om vaste verblijfplaatsen van dieren onder dit beschermingsregime opzettelijk te beschadigen of te vernielen.

Voor vogels geldt dat verstoren niet verboden is als de verstoring maar niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de soort (*artikel 3.1, lid 4 en lid 5*). Het beschadigen van in gebruik zijnde vogelnesten tijdens het broedseizoen blijft verboden, maar het verstoren dus niet meer, tenzij er sprake is van een wezenlijke invloed op de staat van instandhouding van de specifieke soort(en). Het is aan de initiatiefnemer om zich op de hoogte te (laten) stellen, en waar nodig aan te tonen, dat de op zich verstorende activiteit geen bedreiging vormt voor de staat van instandhouding van de betreffende vogelsoort.

Tot slot geldt het opzettelijk doden of vangen en het verbod om vaste verblijfplaatsen of rustplaatsen opzettelijk te vernielen of beschadigen, niet voor bosmuis, huisspitsmuis of veldmuis in of op gebouwen of de daarbij behorende erven of roerende zaken (*artikel 3.10 lid 3*). Zie kader – Opzettelijkheid.

Kader - Opzettelijkheid

In de Wet natuurbescherming is bij meer verbodsbepalingen dan onder de Flora en faunawet het opzetvereiste toegevoegd, in lijn met de artikelen van de Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijn. In de Flora en faunawet was alleen sprake van het opzetvereiste bij verontrusting (artikel 10). Hierdoor was de Flora en faunawet strenger dan de verbodsbepalingen van de Habitatrichtlijn. Niet-opzettelijke handelingen waarbij de verbodsbepalingen overtreden worden, zijn nu niet langer verboden. Daar is van belang dat het Europees Hof van Justitie in zijn jurisprudentie heeft bepaald dat onder opzet ook voorwaardelijke opzet moet worden begrepen: *“Daarvan is sprake als iemand een handeling verricht en daarbij bewust de aanmerkelijke kans aanvaardt dat zijn gedragingen schadelijke gevolgen hebben voor een dier of plant...”*.

Andere bevredigende oplossing(en)

De initiatiefnemer moet aantonen en beargumenteren dat er geen andere bevredigende oplossingen zijn waardoor overtreding van de verbodsbepaling(en) kan worden voorkomen, bijvoorbeeld door plaanpassing of het aanpassen van de uitvoeringsperiode. Het is aan het bevoegd gezag (doorgaans dus de provincie) om de alternatieve oplossingen te beoordelen en hierover te besluiten. De onderbouwing moet gebaseerd zijn op objectieve en controleerbare gegevens.

Belangen

Voor de soorten die beschermd zijn onder de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn kan alleen ontheffing of vrijstelling worden verleend op grond van de in deze richtlijnen genoemde belangen. Voor de groep van overige, nationaal beschermde soorten wordt uitgegaan van de in de Habitatrichtlijn genoemde belangen, plus een aantal aanvullende belangen. In het Kader - Wettelijk Belang wordt een overzicht gegeven van deze belangen.

Staat van instandhouding van de soort

Tot slot moeten de effecten van de voorgenomen handeling(en) worden beoordeeld aan de staat van instandhouding (Svl) van de soort. Zie ook kader – Staat van instandhouding. De Svl varieert per soort en per handeling, en is niet vastgelegd in de wet. Een handeling op een zeldzame beschermde soort zal eerder leiden tot een negatief effect op de Svl dan bij een algemene soort. Belangrijk is ook de trend (aantalsontwikkeling) en de ruimtelijke verspreiding van de soort. Bij de beoordeling moet rekening worden gehouden met cumulatieve (versterkende) effecten, bijvoorbeeld door andere handelingen of ontwikkelingen in de omgeving en met reeds verleende ontheffingen voor dezelfde populaties van deze soort(en). Bij de beoordeling mogen compenserende en mitigerende (verzachtende) maatregelen worden betrokken. Het ecologische toetsingscriterium verschilt per beschermingsregime. Om te beoordelen of aan deze criteria wordt voldaan, moet inzicht worden gegeven in:

1. De Svl (van de populatie) van de soort (in zijn natuurlijke verspreidingsgebied).
2. Het effect van de handeling of ontwikkeling op de soort.

Kader - Staat van instandhouding

- **Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn:** “De maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de betreffende soort”.
- **Beschermingsregime soort Habitatrichtlijn:** “Er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan”.
- **Beschermingsregime Overige soorten:** “Er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan”.

Voorkomen van overtreding verbodsbepalingen

In sommige situaties kunnen maatregelen worden getroffen waardoor negatieve effecten en overtreding van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming kunnen worden voorkomen. Bijvoorbeeld door de kap van bomen met broedende vogels uit te stellen tot na de broedtijd. Al kan de boom ook een nest bevatten van een vogelsoort waarbij het nest jaarrond beschermd is, waardoor overtreding niet kan worden voorkomen. Het plannen van werkzaamheden buiten de kwetsbare periode(n) van beschermde soorten is een veel toegepaste maatregel. Andere mogelijkheden om overtreding te voorkomen zijn wellicht het aanpassen van de werkvolgorde, gebruik te maken van andere apparatuur of de werkzaamheden te faseren in ruimte en tijd (zoals in het voorbeeld).

Vrijstellingen

Onder de Wet natuurbescherming is niet altijd een ontheffing nodig bij handelingen die leiden tot overtreding van de verbodsbepalingen in de wet. Dit zijn bijvoorbeeld de provinciale vrijstellingen en de gedragscodes. Ook kan er sprake zijn van een vrijstelling als de handeling is opgenomen in een beheerplan voor een Natura 2000-gebied of programma in het kader van een programmatische aanpak. Tot slot kan het Rijk voor handelingen en activiteiten waarvoor zij bevoegd gezag is een vrijstelling geven in de vorm van een Ministeriële Regeling. Vrijstellingen kunnen alleen gelden voor de verbodsbepalingen en de voorwaarden zoals genoemd bij de verschillende beschermingsregimes.

Provinciale verordening

Provinciale Staten kunnen vrijstelling van de verbodsbepalingen verlenen. Zo zijn met een provinciale verordening een aantal vooral algemeen voorkomende en beschermde zoogdieren als egel en rosse woelmuis vrijgesteld van de ontheffingsplicht. Door deze mogelijkheid ontstaan echter wel verschillen in de bescherming van soorten tussen de verschillende provincies.

Programmatische aanpak

De Wet natuurbescherming biedt de mogelijkheid om een programmatische aanpak toe te passen. Een dergelijk programma kan zowel door het Rijk als door provincies worden opgesteld. Onder de Flora en faunawet is reeds ervaring opgedaan onder de 'Generieke' of 'Gebiedsgerichte aanpak'. Tevens is voor een aantal grootschalige ontwikkelingen en plangebieden een Generieke ontheffing verleend zoals voor de gemeente Tilburg, het Havengebied Rotterdam en Vliegveld Twente. Het biedt de mogelijkheid om door middel van een actieve leefgebiedenbenadering te streven naar een betere verbinding tussen economie en ecologie.

Beheerplan Natura 2000-gebied

Tot slot zijn handelingen die onderdeel uitmaken van een beheerplan voor een Natura 2000-gebied of een programmatische aanpak (zoals stikstof) vrijgesteld, mits de handelingen zijn getoetst aan de criteria voor afwijking van de soortenbeschermingsregimes.

Kader - Wettelijk Belang

Voor vogels beschermd onder de Vogelrichtlijn kan ontheffing of vrijstelling worden verleend op grond van de volgende belangen:

- in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
- in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
- ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
- ter bescherming van flora en fauna;
- voor onderzoek en onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt;
- om het vangen, onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan.

Voor soorten beschermd onder de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern of het Verdrag van Bonn kan ontheffing of vrijstelling worden verleend op grond van de volgende belangen:

- in het belang van de bescherming van wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
- ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen eigendom;
- in het belang van volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijk gunstige effecten;
- voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van kunstmatige vermeerdering van planten, of
- om onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen, onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben.

Voor andere 'nationaal' beschermde soorten kan ontheffing of vrijstelling worden verleend op grond van de volgende belangen:

- de belangen die gelden voor soorten van de Habitatrichtlijn zoals hierboven genoemd;
- in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
- ter voorkoming van schade en overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes of begraafplaatsen;
- ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omliggende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
- ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud van landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied;
- in het algemeen belang van de betreffende soort.

Eelerwoude

Op weg naar 100% natuurinclusief ➤